

Agnieszka Cybal-Michalska

Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN
ORCID: 0000-0001-7470-1473
DOI: <https://doi.org/10.35464/1642-672X.PS.2024.4.01>

Profesor Tadeusz Lewowicki (1942–2024) –
pro memoria

Professor Tadeusz Lewowicki (1942–2024) –
Pro Memoria

Spółeczność akademicką Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ogarnął głęboki żal, smutek, bowiem pożegnaliśmy wielkiego duchem i umysłem Naukowca – Profesora Tadeusza Lewowickiego.

Docierały do nas niepokojące informacje o słabnących siłach Pana Profesora, które bardzo zasmucały, ale wierzyliśmy, że Pan Profesor Tadeusz Lewowicki będzie nieprzerwanie służył nam swoją wiedzą i autorytetem. Niestety, w dniu 18 sierpnia 2004 roku los zgasił nasze nadzieje. W oku wielu z nas zakłęciła się wielka łza, bo odeszła Osoba wyjątkowa, charyzmatyczna, bardzo rzetelna i oddana zarówno w rzeczach wielkich, jak i małych, zaangażowana, o wysokich kompetencjach naukowych, Profesor, który ze swojej aktywności naukowej, dydaktycznej i społecznej uczynił sztukę. Pożegnaliśmy cennego wybitnego uczonego, wielce zasłużonego dla rozwoju myśli edukacyjnej i pedagogiki humanistycznej, wielkiego naukowca, czterokrotnie wyróżnionego najwyższą godnością akademicką jaką jest doktorat honoris causa.

Pożegnaliśmy człowieka oddanego służbie w naszej akademickiej rodzinie i odwiecznym ideałom poszukiwania prawdy naukowej – znanego nie tylko w naszym kraju nauczyciela akademickiego wielu pokoleń studentek i studentów. Pożegnaliśmy człowieka uniwersytetu, nieustrudzonego akademika, jakim był i pozostanie w naszej pamięci Profesor Tadeusz Lewowicki. Na szczególną uwagę zasługują ożywione kontakty Pana Profesora z ośrodkami naukowymi w Ukrainie, które przyczyniły się do zawarcia umowy o współpracy między Komitetem Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Narodową Akademią Nauk Pedagogicznych Ukrainy. Ukazały się liczne polsko-ukraińskie, ukraińsko-polskie publikacje, a także tłumaczenia prac pedagogów z obu państw. Pan Profesor był animatorem ruchu rozwoju naukowego młodych pracowników akademickich. W seminariach uczestniczyli przedstawiciele wielu ośrodków naukowych, których przyciągały nazwisko, autorytet i renoma Profesora Tadeusza Lewowickiego.

W twórczej pracy pedagogicznej, w uniwersyteckim kształceniu Profesor Tadeusz Lewowicki odnalazł swoje powołanie i czynił to z pełnym oddaniem, zaangażowaniem, przeżyciem, wyobraźnią i profesjonalizmem. Ludzka czasowość Profesora Tadeusza Lewowickiego była wypełniona imponującą aktywnością naukową, ogromnym zaangażowaniem, pracą dla innych i z myślą o innych. Przez całe życie zawodowe Profesor Tadeusz Lewowicki był zaangażowany w badania naukowe z obszaru: pedagogiki szkoły wyższej, pedeutologii, pedagogiki ogólnej, filozofii pedagogiki, polityki oświatowej, edukacji wielo- i międzykulturowej. Imponującą aktywność Profesora odzwierciedlały liczne wystąpienia na seminariach i konferencjach krajowych i międzynarodowych, w ramach posiedzeń i prac Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Letnich Szkół Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej, a także liczne projekty naukowe, oraz niezliczone publikacje Pana Profesora. W swojej filozofii uprawiania nauki Pan Profesor Tadeusz Lewowicki wychodził z założenia, że publikacje traktujące o złożoności i uwarunkowaniach oddziaływań edukacyjno-oświatowych powinny stanowić zaczyn do postawienia kolejnych pytań i poszukiwania na nie wnikliwych odpowiedzi. Obok prac publikowanych i eksperckich, głos Pana Profesora Tadeusza Lewowickiego wybrzmiewał w naukowej dyskusji w recenzjach prac doktorskich i habilitacyjnych, ocenach dorobku na profesury tytularne oraz recenzjach wydawniczych. Środowisko pedagogów i pedagożek wiele skorzystało z tych form wypowiedzi. I za to jesteśmy Profesorowi bardzo wdzięczni!

Biografia człowieka pozostawia ślady, a ślady są zawsze obecne – nie należą tylko do przeszłości, ale również do teraźniejszości i przyszłości.

Dobro, które czynił Pan Profesor Tadeusz Lewowicki pozostawiło ślad głęboki, będący wynikiem działalności Pana Profesora w ramach pełnionych funkcji:

- Dziekana w Uniwersytecie Warszawskim
- Wicedyrektora Instytutu Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego
- Dyrektora Instytutu Badań Pedagogicznych Ministerstwa Oświaty i Wychowania
- Kierownika Katedry Dydaktyki Ogólnej w Uniwersytecie Warszawskim
- Kierownika Zakładu i Katedry Pedagogiki Ogólnej w Uniwersytecie Śląskim
- Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej Związku Nauczycielstwa Polskiego
- Członka Centralnej Komisji ds. Tytułów i Stopni Naukowych
- Przewodniczącego, a później Honorowego Przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

Profesor Tadeusz Lewowicki zwracał się ku innym, ku pracy, ku tworzeniu, ku byciu potrzebnym, ku robieniu czegoś społecznie pozytywnego dla innych. Pan Profesor będzie żył dalej w swoim dziele. Dane Jemu przecież było oglądać owoce swoich wysiłków w wymiarze akademickim, prac w ramach Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, karier naukowych swoich uczniów i uczennic, czy też w wymiarze koleżeńskim i przyjacielskim. Komitet Nauk Pedagogicznych ma liczne powody, aby wyrazić słowa podziękowania za wielki wkład Pana Profesora w rozwój kolejnych pokoleń pedagogów i pedagożek oraz osobiste zaangażowanie w kształtowaniu etosu akademickiego. Wiele zawsze trafnych, precyzyjnych naukowych odniesień do oceny rzeczywistości, w której partycypuje człowiek, do przemian oświatowych, zagadnień tożsamości, kondycji i powinności pedagogiki oraz liczne, serdeczne i pełne szacunku rozmowy z Panem Profesorem zachowujemy w swojej pamięci i za każdą inspirującą myśl jesteśmy Jemu bardzo wdzięczni.

Pan Profesor Tadeusz Lewowicki na zawsze pozostanie w naszej pamięci jako zaangażowany i oddany służbie dydaktyczno-naukowej nauczyciel akademicki, Nasz Mistrz, Uczony, bez reszty oddany nauce i pracy ze społecznością studencką i doktorancką jako Wzór Osobowy i Naukowy. Pozostanie we wdzięcznej pamięci swych uczniów i przyjaciół.

Środowisko akademickie Komitetu Nauk Pedagogicznej PAN i Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM oraz całej Polski straciło wybitnego naukowca i organizatora życia naukowego, intelektualistę w najgłębszym sensie.